HoGent

ORGANISATIE

H25: JavaFX Fundamenten

Leerinhoud JavaFX Fundamenten

- Opbouw van een JavaFX applicatie
- UI componenten
- Event handling
- Layout managers
- Menu's, toolbars en Alert dialogs

Deelcompetentie 1: een programma ontwikkelen waarin meerdere klassen met elkaar interageren (TI01) Indicatoren:

- 1.1. Kan overerving en polymorfisme toepassen in Java 1.2. Kan exception handling inbouwen in Java 1.3. Kan strings verwerken in Java 1.4. Kan GUI-componenten gebruiken in Java

HoGent

1 Inleiding

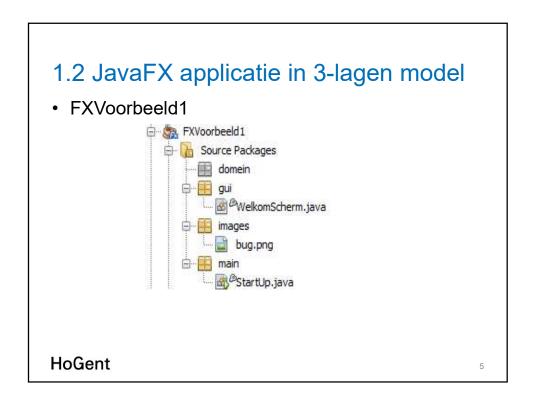
- Grafische Gebruikers Interface (GUI)
 - Uitgesproken "GOE-iee"
 - Plaatst de gebruikers in een vertrouwde omgeving
 - Wordt opgebouwd met UI componenten (ook UI controls genoemd) zoals schuifbalken, icoon, etc.
 - Via de muis en het toetsenbord heeft de gebruiker interactie met de GUI componenten, etc.
- Swing: ontwikkeld in 1997.
- · JavaFX:
 - is de opvolger van Swing. Op termijn zal Swing vervangen worden door JavaFX als standaard GUI library.
 - eerste release: 4-12-2008

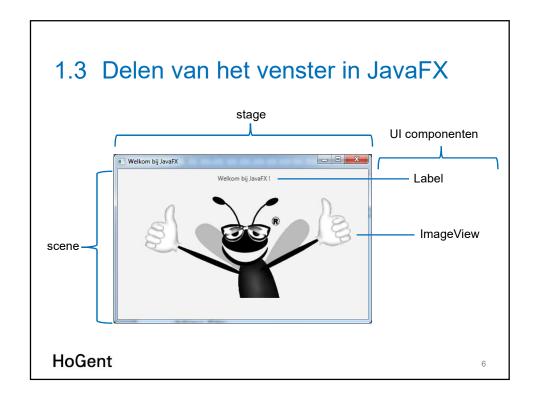
HoGent 3

1.1 Een eerste voorbeeld: FXVoorbeeld1

- Maak nieuw project in NetBeans:
 - → File New Project
 - → Categories: JavaFX
 - → Projects: JavaFX Application
 - → Project name: FXVoorbeeld1
 - → Maak package main
 - →New / Other:
 - → Categories: JavaFX
 - → File Types: JavaFX Main Class
 - → Class Name: StartUp
 - → Je krijgt een 'Hello World' applicatie
 - →Pas de start methode aan (zie verder slide 8)!
 - → Plaats bug.png in map (package) images
 - → Maak package gui
 - → New Class: WelkomScherm.java


```
package gui;
     import javafx.scene.control.Label;
     import javafx.scene.image.Image;
                                                import uit javafx
     import javafx.scene.image.ImageView;
    import javafx.scene.layout.Pane;
     public class WelkomScherm extends Pane {
        public WelkomScherm() {
     // Eerste grafische component: een label
          Label lblWelkom = new Label("Welkom bij JavaFX !");
     // Tweede grafische component, een ImageView toont een Image op het scherm
            ImageView ivImage = new ImageView(
                   new Image(getClass().getResourceAsStream("/images/bug.png"))
            );
     // In dit voorbeeld gebruik we geen layout
     // We geven de componenten een vaste positie mee
     // Dit doen we met de methoden setLayoutX en setLayoutY
            lblWelkom.setLayoutX(200);
                                                     Vraag huidige componenten van
            lblWelkom.setLayoutY(10);
                                                     het paneel root op en voeg er 2
            ivImage.setLayoutX(50);
                                                     componenten aan toe
            ivImage.setLayoutY(50);
     // Alle componenten worden verzameld in ons paneel
     // componenten toevoegen aan een paneel
            this.getChildren().addAll(lblWelkom, ivImage);
Hc }
```

```
package main;
2
   \sqsubseteq import javafx.application.Application;
3
 4
     import javafx.scene.Scene;
 5
     import javafx.stage.Stage;
 6
     import gui.WelkomScherm;
8
     public class StartUp extends Application
9
10
          @Override
         public void start(Stage primaryStage)
1
12 🗔
             WelkomScherm root = new WelkomScherm();
13
14
15
             Scene scene = new Scene(root, 500, 300);
16
17
             primaryStage.setScene(scene);
18
             primaryStage.setTitle("Welkom bij JavaFX");
19
             primaryStage.show();
20
21
22
23
24
         public static void main(String[] args)
25 🖃
              launch(args);
27
  Houent
                                                                                       8
```

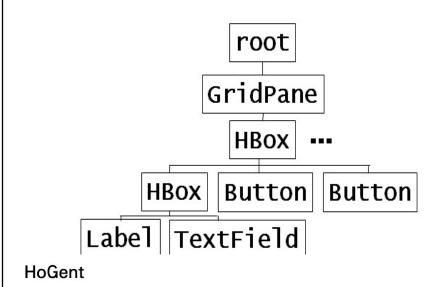
1.4 Opbouw van een JavaFX applicatie

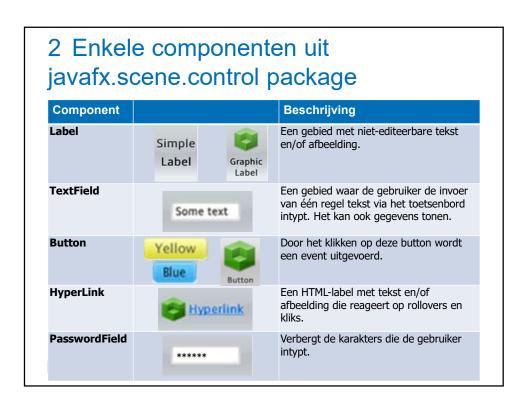
- De JavaFX Stage is de bovenste laag van de JavaFX container
- De JavaFX Scene is een boomstructuur (graph) van guicomponenten
- Elke component in de scene graph is een node.
 Een node is een instantie van een subklasse van Node (package javafx.scene), die gemeenschappelijke attributen en gedrag definieert voor alle nodes in een scene graph.
- De eerste node in de scene graph is de root node.

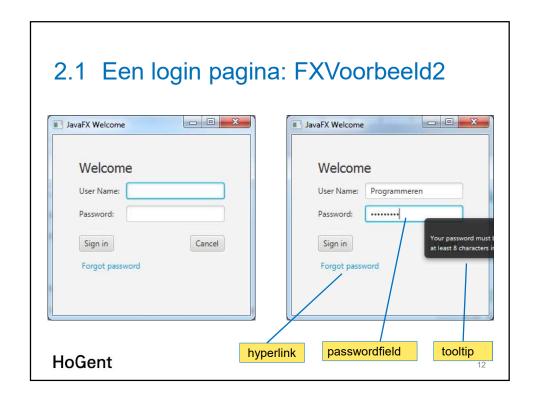
HoGent

9

1.4 Opbouw van een JavaFX applicatie


```
package gui;
import ...
public class RegistreerScherm extends GridPane
    // Dit attribuut hebben we in meerdere methoden nodig
    private Label lblMessage;
    public RegistreerScherm()
       // Aligneert grid in het midden
        this.setAlignment(Pos.CENTER);
// Vrije ruimte tussen kolommen
        this.setHgap(10);
// Vrije ruimte tussen rijen
        this.setVgap(10);
// Vrije ruimte rond de randen van de grid (boven, rechts, onder, links)
        this.setPadding(new Insets(25, 25, 25, 25));
        Label lblTitle = new Label("Welcome");
        lblTitle.setFont(Font.font("Tahoma", FontWeight.NORMAL, 20));
// Bij GridPane kan in elke cel een component geplaatst worden // Een component kan over meerdere rijen en/of kolommen geplaatst worden
// De label wordt hier over 2 kolommen en 1 rij geplaatst
        this.add(lblTitle, 0, 0, 2, 1);
        Label lblUserName = new Label ("User Name:");
        this.add(lblUserName, 0, 1);
        TextField txfUser = new TextField();
        this.add(txfUser, 1, 1);
```

```
Label lblPassword = new Label("Password:");
        this.add(lblPassword, 0, 2);
        PasswordField pwfPassword = new PasswordField();
        this.add(pwfPassword, 1, 2);
        Tooltip tooltip = new Tooltip();
        tooltip.setText(
                "\nYour password must be\n"
                + "at least 8 characters in length\n"
        pwfPassword.setTooltip(tooltip);
        Button btnSignIn = new Button("Sign in");
// We aligneren btnSignIn links
        setHalignment (btnSignIn, HPos.LEFT);
        this.add(btnSignIn, 0, 4);
        Button btnCancel = new Button ("Cancel");
// We aligneren btnCancel rechts
       setHalignment (btnCancel, HPos.RIGHT);
        this.add(btnCancel, 1, 4);
        Hyperlink linkForgot = new Hyperlink("Forgot password");
        this.add(linkForgot, 0, 5, 2, 1);
        lblMessage = new Label();
        this.add(lblMessage, 1, 6);
```

```
// We koppelen een event handler aan de knop Sign In
// We gebruiker hiervoor method reference
       btnSignIn.setOnAction(this::buttonPushed);
// We koppelen een event handler aan de knop Cancel
// We gebruiken hiervoor een lambda expressie
       btnCancel.setOnAction(evt -> lblMessage.setText("Cancel button pressed")
// We koppelen een event handler aan de hyperlink
// We gebruiken hiervoor een anonieme innerklasse
       linkForgot.setOnAction(new EventHandler<ActionEvent>()
           @Override
           public void handle(ActionEvent evt)
               lblMessage.setText("Hyperlink clicked");
       });
   // Event-afhandeling: wat er moet gebeuren als we op de knop Sign in klikken
   private void buttonPushed(ActionEvent event)
       lblMessage.setText("Sign in button pressed");
   1
```

```
package main;
import gui.RegistreerScherm;
import javafx.application.Application;
import javafx.scene.Scene;
import javafx.stage.Stage;
public class StartUp extends Application
    @Override
    public void start (Stage primaryStage)
        RegistreerScherm grid = new RegistreerScherm();
    // grid is de root node, breedte is 300, hoogte is 275
        Scene scene = new Scene(grid, 300, 275);
        primaryStage.setScene(scene);
        primaryStage.setTitle("JavaFX Welcome");
        primaryStage.show();
   }
    public static void main(String[] args)
        launch (args);
```

3 Event afhandeling

- GUI's zijn event driven:
 - genereert events op het ogenblik dat de gebruiker interactie heeft met een UI component
 - op een knop klikken, tekst intypen in een tekstvak, de muis bewegen, etc.
- De code die uitgevoerd wordt als antwoord op het optreden van een event heet een event handler

HoGent 17

3.1 Delen bij event handling

Er zijn 3 delen bij event handling:

- Event source: de UI component waarop de gebruiker inwerkt
- Event object: bevat de informatie over het event dat opgetreden is
- Event listener: ontvangt een event object bij het optreden van een event en geeft dan een antwoord via een event handler

- Programmeur moet twee taken uitvoeren
 - Registreer de event listener voor de event source
 - Implementeer een event-handling methode (event handler)
- Event handling kan op 3 manieren:
 - Met een method reference
 - → cfr. Scenebuilder in het volgende hoofdstuk
 - Met een lambda expressie
 - → zie OO Programmeren III
 - Met een anonieme innerklasse

HoGent 15

3.2 Voorbeelden van event afhandeling

Method reference:

Lambda expressie:

· Anonieme innerklasse:

De event handler ontvangt een ActionEvent, die aangeeft dat op de hyperlink geklikt werd

3.3 A. Eventafhandeling in de publieke klasse

```
public class StartUp extends Application
{
    @Override
    public void start(Stage primaryStage) throws Exception
    {
        //1. klasse scherm én klasse die eventhandler-interface implementeert
        DemoEventScherm root = new DemoEventScherm();

        Scene scene = new Scene(root,300,300);
        scene.getStylesheets().add("/css/style.css");
        primaryStage.setScene(scene);
        primaryStage.setTitle("Eventafhandeling");
        primaryStage.show();
}

HoGent
```

```
public class DemoEventScherm extends GridPane
{
    public DemoEventScherm()
    {
        Label lblBoodschap = new Label();
        Button btnKlik = new Button("Klik");

        this.add(lblBoodschap, 0, 0);
        this.add(btnKlik, 0, 1);

        this.setAlignment(Pos.CENTER);

        ActionEventAfhandeling eafh = new ActionEventAfhandeling(lblBoodschap);
        btnKlik.setOnAction(eafh);

        MouseEventAfhandeling mafh = new MouseEventAfhandeling();
        this.setOnMouseClicked(mafh);
}

HoGent
```

3.3 B. Eventafhandeling in de innerklasse

 Een klasse kan binnenin een andere klasse gedefinieerd worden. Zulke innerklasses worden dikwijls gebruikt voor event afhandeling.

De inner klasse heeft toegang tot alle attributen/methoden van de 'outer' klasse.

• Voorbeeld: zie volgende dia's.

```
public class DemoEventSchermMetBenoemdeInnerKlasse extends GridPane
{
    private final Label lblBoodschap;

    public DemoEventSchermMetBenoemdeInnerKlasse()
    {
        lblBoodschap = new Label();
        Button btnKlik = new Button("Klik");
        this.add(lblBoodschap, 0, 0);
        this.add(btnKlik, 0, 1);

        this.setAlignment(Pos.CENTER);

        btnKlik.setCnAction(new InnerklasseActionEventAfhandeling());
        this.setOnMouseClicked(new InnerKlasseMouseEventAfhandeling());
}

HoGent
```

3.3 C. Eventafhandeling in de anonieme innerklasse

- I.p.v. een innerklasse te definiëren, definiëren we de implementatie van de interface onmiddellijk bij instantiatie van het object.
- We kunnen de objectreferentie dan ook ineens ter plaatse leveren, nl. als actueel argument van de methode setOnAction.
- We doen dit voor elke GUI-component die events levert.

```
public class DemoEventSchermMetAnoniemeInnerKlassen extends GridPane
                  public DemoEventSchermMetAnoniemeInnerKlassen()
                     Label lblBoodschap = new Label();
                     Button btnKlik = new Button("Klik");
                      this.add(lblBoodschap, 0, 0);
                      this.add(btnKlik, 0, 1);
                      this.setAlignment (Pos.CENTER);
                      btnKlik.setOnAction(new EventHandler<ActionEvent>()
                          @Override
                         public void handle(ActionEvent event)
                             lblBoodschap.setText("Joepie!");
                      this.setOnMouseClicked(new EventHandler<MouseEvent>()
                         @Override
                         public void handle (MouseEvent event)
                              System.out.println("x = " + event.getSceneX());
                             System.out.println("y = " + event.getSceneY());
HoGent
                                                                                          30
```

3.3 D. Eventafhandeling in de anonieme innerklasse: WindowEvent (versie 1)

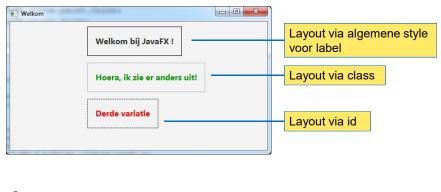
```
public class StartUp extends Application {
   @Override
   public void start(Stage primaryStage) throws Exception {
        //3. klasse scherm met anonieme innerklassen
       DemoEventSchermMetAnoniemeInnerKlassen root = new DemoEventSchermMetAnoniemeInnerKlassen()
       Scene scene = new Scene (root, 300, 300);
       scene.getStylesheets().add("/css/style.css");
       primaryStage.setScene(scene);
       primaryStage.setTitle("Eventafhandeling");
       primaryStage.show();
       primaryStage.setOnCloseRequest(new EventHandler<WindowEvent>() {
            @Override
           public void handle (WindowEvent event)
                System.out.println("We sluiten het venster en dus... ook de applicatie");
                Platform.exit();
                                               x = 67.0
       }
                                              y = 65.0
       );
                                               x = 256.0
                                               y = 74.0
                                               We sluiten het venster en dus... ook de applicatie
```

3.3 D. Eventafhandeling in de anonieme innerklasse: WindowEvent (versie 2)

```
primaryStage.setOnCloseRequest(new EventHandler<WindowEvent>()
            @Override
            public void handle (WindowEvent event)
                Alert alert = new Alert(AlertType.CONFIRMATION);
                alert.setTitle("Bevestig");
                alert.setContentText("Wil je de applicatie afsluiten?");
                Optional<ButtonType> result = alert.showAndWait();
                if (result.get() == ButtonType.OK)
                     System.out.println("We sluiten het venster en dus... ook de applicatie");
                } else
                     event.consume();
                                                     Bevestig
                                                      Confirmation
                                                      Wil je de applicatie afsluiten?
   HoGent
                                                                                            32
```

4 CSS: FXVoorbeeld3

 Het is mogelijk om JavaFX Cascading Style Sheets (CSS) te gebruiken om de opmaak te verzorgen.

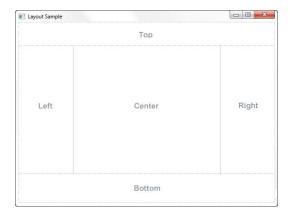
HoGent 33

5 Layout panelen

- Nodes met afstammelingen zijn meestal layout containers die hun afstammelingen ordenen in de scene.
- Nodes die geordend zijn in een layout container zijn een combinatie van UI controls en mogelijk andere layout containers.
- Layout panelen kunnen gecombineerd worden zie rode draad deel 2.

5.1 BorderPane

In een BorderPane heb je 5 gebieden om nodes in te plaatsen: top, bottom, right, left en center.

HoGent

35

5.2 Hbox en VBox

In een HBox worden de nodes horizontaal in één rij geplaatst.

In een VBox worden de nodes verticaal in één kolom geplaatst.

36

5.3 StackPane

In een StackPane worden de nodes boven elkaar geplaatst. De meest recente node komt bovenaan zoals bij een stack.

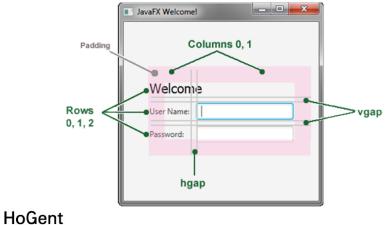

HoGent

38

5.4 GridPane

In een GridPane worden de nodes in een flexibele tabel geplaatst.

5.5 FlowPane en TilePane

In een horizontale FlowPane worden de nodes in een rij geplaatst. Indien de beschikbare breedte overschreden wordt dan komt de node in een nieuwe rij.

In een verticale FlowPane worden de nodes in een kolom geplaatst. Indien de beschikbare hoogte overschreden wordt dan komt de node in een nieuwe kolom.

In een TilePane worden de nodes geplaatst in cellen die allemaal even groot zijn. De grootte van elke cel wordt bepaald door de grootst nodige. Of zelf instellen via prefTileWidth en prefTileHeight!

HoGent

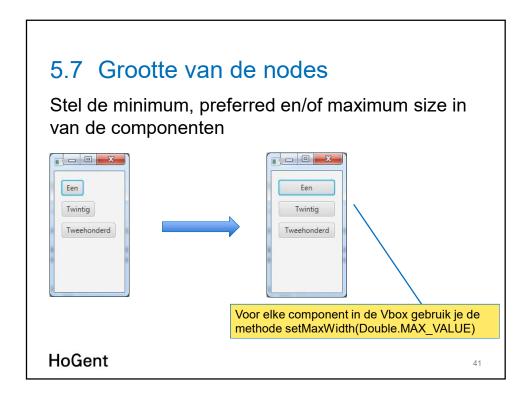
5.6 AnchorPane

In een AnchorPane kunnen er ankerpunten geplaatst worden bij de top, left, right, center en bottom van de layout.

HoGent

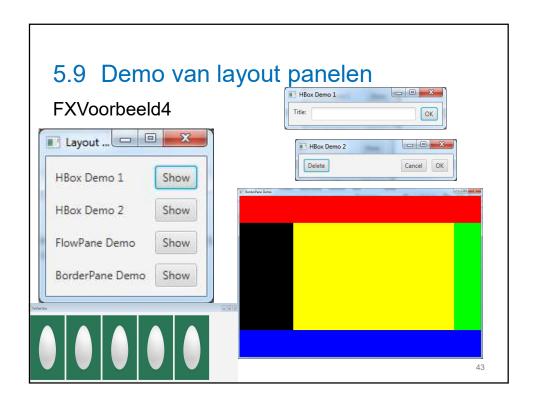
20

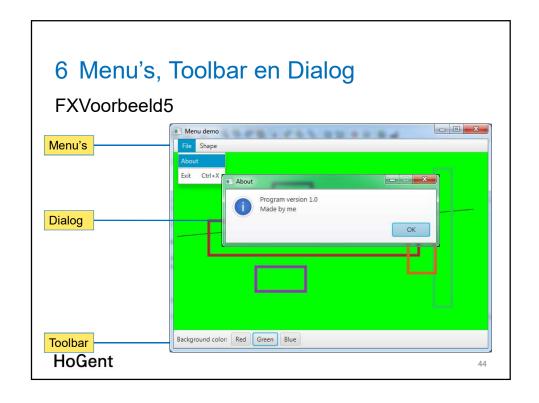

5.8 Uitlijning van de nodes

Gebruik de methode setAlignment(Pos value)

- Pos verticaal en horizontaal uitlijnen
 De waarde links van de underscore geeft de
 verticale uitlijning weer, de waarde rechts van de
 underscore geeft de horizontale uitlijning weer.
 Bijvoorbeeld: Pos.BOTTOM_LEFT lijnt verticaal
 uit aan de onderkant en horizontaal aan de
 linkerkant
- FXVoorbeeld2: this.setAlignment(Pos.CENTER);

6.1 Menu

- Door te werken met menu's kan de gebruiker acties uitvoeren zonder extra componenten op de GUI
- Een menu wordt beheerd door een object van MenuBar
- Een menu is opgebouwd uit menu componenten zoals Menu (submenu), Menultem,
 CheckMenultem, RadioMenultem, ...
- Een menu is toegankelijk via muis of via sneltoetsen (accelerator)
- Met de methode getMenus().add() kan je menu's toevoegen aan een MenuBar
- Met de methode getItems().add() kan je componenten toevoegen aan een Menu

HoGent 45

Voorbeeld van een Menu

```
MenuBar menuBar = new MenuBar();
Menu fileMenu = new Menu("File");
MenuItem aboutMenuItem = new MenuItem("About");
MenuItem exitMenuItem = new MenuItem("Exit");
exitMenuItem.setAccelerator(KeyCombination.keyCombination("Ctrl+x"));
fileMenu.getItems().addAll(aboutMenuItem, new SeparatorMenuItem(), exitMenuItem);
menuBar.getMenus().add(fileMenu);
```

Event handling bij menu:

```
aboutMenuItem.setOnAction(this::aboutClicked);
exitMenuItem.setOnAction( new EventHandler<ActionEvent>() {
    @Override
    public void handle(ActionEvent e) {
        Platform.exit();
    }
});
```

6.2 Toolbar

 Componenten toevoegen aan een toolbar kan via de constructor of met de methode getItems().add()

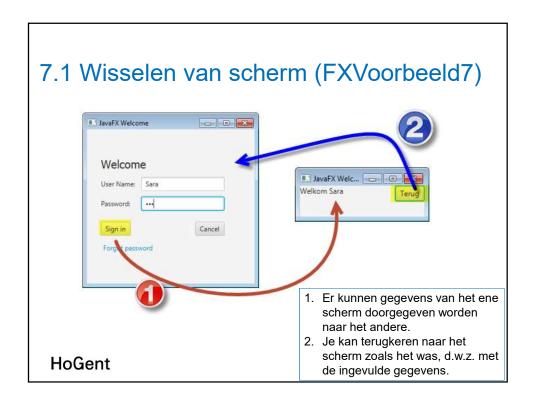
HoGent 47

6.3 Dialog

- Vanaf JDK 8u40 (beschikbaar sinds maart 2015) zijn eenvoudige Dialogs en Alerts opgenomen in JavaFX 8
- Voorheen was men aangewezen op openjfx-dialogs-1.x.x.jar van ControlsFX
- Voorbeeld:

```
public void aboutClicked (ActionEvent e) {

Alert alert = new Alert(AlertType.INFORMATION);
alert.setTitle("About");
alert.setHeaderText(null);
alert.setContentText("Program version 1.0\nMade by me");
alert.showAndWait();
}
```


7.1 Wisselen van scherm (FXVoorbeeld7)


```
private void buildGui() {
   lblWelkom = new Label("Welkom " + inlognaam);
   btnTerug = new Button("Terug");
   Region spring = new Region();
   HBox.setHgrov(spring, Priority.ALWAYS);
   this.getChildren().addAll(lblWelkom,spring,btnTerug);

btnTerug.setOnAction(new EventHandler<ActionEvent>(){
    @Override
    public void handle(ActionEvent event) {
        Stage stage = (Stage)(getScene().getWindow());
        stage.setScene(login.getScene());
    }
});
```

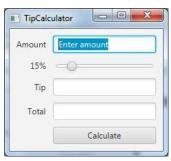
login is het attribuut waarin het vorige scherm wordt bijgehouden (doorgegeven via constructor)

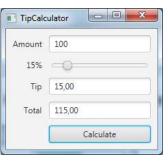
HoGent

51

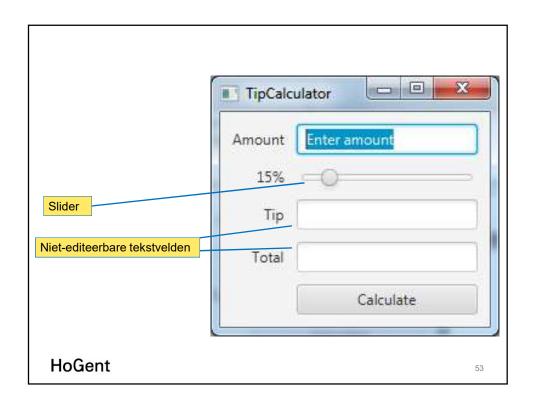
7.2 Tipcalculator (FXVoorbeeld6)

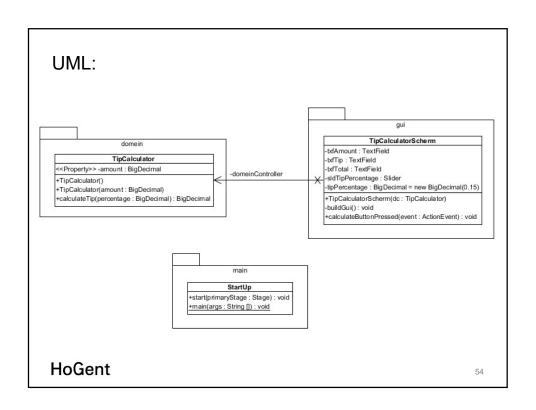
- De Tipcalculator berekent en toont de fooi en het totaal te betalen bedrag van een restaurantrekening
- By default wordt een fooi van 15 % aangerekend
- Een ander tippercentage wordt ingesteld aan de hand van een Slider

HoGent

Niet- editeerbare tekstvelden:

```
txfTip = new TextField();
txfTip.setEditable(false);
```

· Event afhandeling bij Slider:

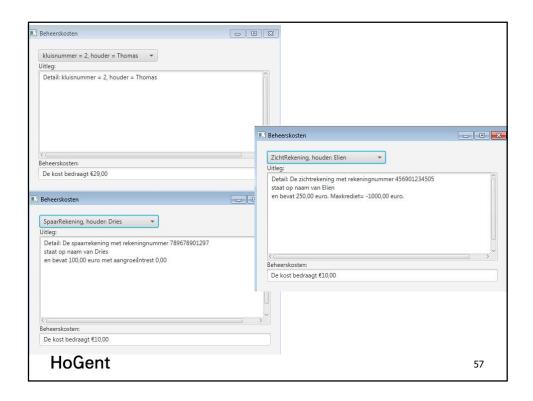
HoGent 55

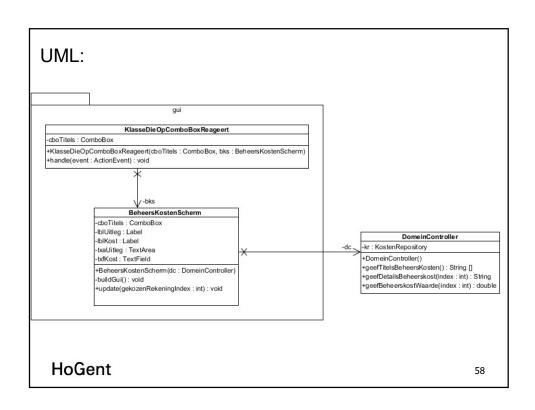
8 Oefening JavaFX_RodeDraad - DEEL 1

Gegeven:

zie Chamilo: JavaFX_RodeDraadStartversie_Deel1 breid Oefening H10: Rode draad – deel 2 (zie H10) uit met een grafische user interface.

- Gevraagd: vul de gui-klasse BeheerskostenScherm aan volgens de UML en de richtlijnen.
 - Een combobox, gevuld met titels van items, wordt weergegeven. Een item is een object van een implementatie-klasse van de interface Beheerskosten
 - De gebruiker kan een item selecteren uit de combobox om de details van het item en de beheerskosten weer te laten geven in een textarea en een textfield

8 Oefening JavaFX_RodeDraad – DEEL 2

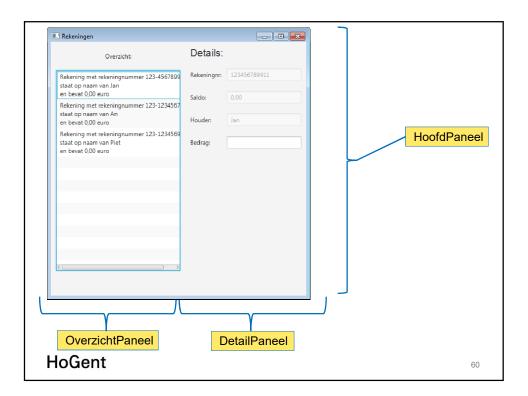
Gegeven:

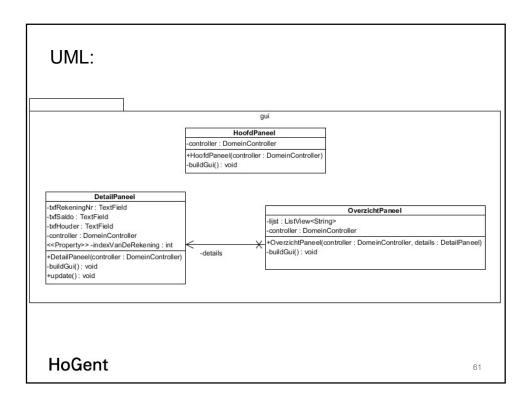
Een klasse Rekening (JavaFX_RodeDraadStartversie_Deel2):

- Attributen: rekeningNr (long), saldo (double) en houder (String)
- Methoden: 2 constructoren, get- en setmethoden, stort, haalAf, schrijfBedragOverNaar en toString

Gevraagd:

- Maak een overzicht van alle bestaande rekeningnummers in een OverzichtPaneel
- Maak een DetailPaneel dat de details toont van de geselecteerde rekening. Wanneer een andere rekening geselecteerd wordt in het OverzichtPaneel dan wordt het DetailPaneel aangepast.
 Via het veld "bedrag" kan je geld storten op de geselecteerde rekening.

Bijkomend leermateriaal

- http://docs.oracle.com/javase/8/javase-clienttechnologies.htm
- Workshops JavaFX, Steven Van Impe, ongepubliceerde uitgave Projecten-workshops I, 2013-2014
- http://fxexperience.com/controlsfx/
- http://www.java2s.com/
- http://code.makery.ch/